

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/113/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4418200871
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:4418200871.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovéj, v právnej veci žalobkyne: A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. XXX/XXX, C., zast. Mgr. Petrom Arendackým, advokátom, so sídlom Železničiarska 13, Bratislava, IČO: 50 876 686, proti žalovaným: 1. Blackside, a. s., so sídlom Mlynské nivy 48, Bratislava, IČO: 48 191 515, zast. JUDr. Andrejom Balážikom, advokátom, so sídlom Lachova 1609/32, Bratislava – Petržalka, IČO: 54 429 021, 2. Auctioneer s. r. o., so sídlom Špitálska 61, Bratislava, IČO: 45 881 014, zast. JUDr. Marianom Hrbáňom, advokátom, so sídlom Jelačičova 1, Bratislava, IČO: 42 179 777, o určenie, že nehnuteľnosť nie je zaťažená záložným právom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 16. januára 2020 č. k. 5C/12/2018-392 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalovanému v 1. rade m e n í takto:

Žalovaný v 1. rade je povinný zdržať sa výkonu záložného práva vyplývajúceho zo Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti ZZ1kUZ číslo: 019/3019/08SU zo dňa 22. 09. 2008 vo vzťahu k nehnuteľnostiam, zapísaným na LV č. XXXX, okres Nové Zámky, obec C., kat. úz. C. ako byt číslo XX, nachádzajúci sa na X. poschodí obytného domu D. E. XXX B. F. B. E. XXXX/XX F. G. B., vchod číslo XXX, parcely reg. „C“ č. 3413/13 zastavané plochy a nádvoría vo výmere 764 m², vrátane spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu a spoluvlastníckeho podielu k pozemku o veľkosti 6070/433164, ktoré sú vo výlučnom vlastníctve žalobkyne.

Vo vzťahu k žalovanému v 2. rade napadnutý rozsudok p o t v r d z u j e .

Žalobkyni priznáva voči žalovanému v 1. rade náhradu trov konania v plnom rozsahu.

Žalovanému v 2. rade priznáva voči žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol, žalovanému v 1. rade priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni a to v rozsahu 100% a žalovanému v 2. rade priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni a to v rozsahu 100%. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 34, § 36 ods. 1, 2, 5 Občianskeho zákonníka a uviedol, že žalobkyňa ako dlžníka a OTP Banka Slovensko, a. s., IČO: 31 318 916 uzavreli dňa 22. 09. 2008 Zmluvu o špecifickom spotrebnom úvere pre obyvateľstvo zabezpečeného nehnuteľnosťou č. 019/3019/08SU. Na základe tejto zmluvy banka poskytla žalobkyni spotrebný úver 600.000 Sk (19.916,35 eura) za zmluvne dohodnutých podmienok.

Dňa 22. 09. 2008 bola uzavretá medzi týmito zmluvnými stranami záložná zmluva, ktorou bolo zriadené záložné právo na zabezpečenie pohľadávky záložného veriteľa OTP Banka Slovensko, a. s., a to na zabezpečenie pohľadávky z vyššie uvedenej zmluvy o spotrebnom úvere č. 019/3019/08SU. V konaní nebolo sporné, že žalobkyňa uzatvorila vyššie uvedenú zmluvu, ktorú súd posúdil ako zmluvu o úvere, pričom s prihliadnutím na cit. ustanovenia Občianskeho zákonníka je potrebné úverovú zmluvu posudzovať aj ako spotrebiteľskú zmluvu. Preto súd vyššie uvedený zmluvný vzťah posudzoval jednak podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ale vzhľadom na charakter žalobkyne - dlžníčky z úverového vzťahu a súčasne spotrebiteľky túto zmluvu posudzoval aj s prihliadnutím na ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a ustanovenia zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Súd ďalej dospel k záveru, že medzi pôvodným veriteľom z úverového vzťahu a žalobkyňou ako dlžníčkou a záložcom, bola dňa 22. 09. 2008 platne, v súlade s ustanovením § 151a a nasl. Občianskeho zákonníka uzavretá uvedená záložná zmluva za účelom zabezpečenia pohľadávky z úverovej zmluvy. Žalobkyňa do roku 2010 úver splácala. Potom úver v dohodnutých splátkach splácať prestala. Z upomienok súd zistil, že veriteľ z úverového vzťahu žalobkyňu opakovane vyzýval na úhradu dlžných splátok. Nakoľko si žalobkyňa svoju povinnosť napriek opakovaným výzvam nespĺnila a dlžné splátky úveru riadne nedoplatila, veriteľ z úverového vzťahu využil v zmluve dohodnuté právo (čl. VII zmluvy o spotrebiteľskom úvere) a listom zo dňa 26. 08. 2010, ktorý bol žalobkyňi doručený dňa 06. 09. 2010 tejto oznámil, že vyhlasuje úver za predčasne splatný a k uvedenému dňu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, t. j. ku dňu 26. 08. 2010 tento vyčíslil sumou 20.635,29 eura. Žalobkyňa túto skutočnosť, t. j. že z dôvodu porušenia jej povinností došlo zo strany veriteľa k oprávnenému vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru v konaní nijakým spôsobom nespochybnila. Naopak, tvrdila, že nasledujúcim dňom, t. j. 27. 08. 2010 začala veriteľovi plynúť trojročná premlčacia lehota na uplatnenie jeho práva, a keďže si veriteľ z úverového vzťahu v tejto lehote svoje právo relevantným spôsobom neuplatnil, došlo k premlčaniu jeho peňažného nároku voči žalobkyňi, a teda aj k premlčaniu záložného práva. Žalobkyňa sa teda domáhala v tomto konaní vydania rozhodnutia, ktorým súd uloží povinnosť žalovaným v 1. a 2. rade zdržať sa výkonu záložného práva zriadeného záložnou zmluvou zo dňa 22. 09. 2008 na zabezpečenie pohľadávky z úverovej zmluvy z tohto istého dňa. Medzi stranami sporu nie je sporné, že dlh z úverovej zmluvy bol zosplatený ku dňu 26. 08. 2010. Z obsahu výzvy - vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru vyplýva, že žalobkyňa bola veriteľom súčasne oboznámená s tým, že pokiaľ zosplatenú pohľadávku v stanovenej lehote neuhradí, pristúpi veriteľ k výkonu záložného práva. V spore nebolo sporné, že napriek zosplateniu úveru a výzve k úhrade zosplateného úveru, žalobkyňa zosplatenú úverovú pohľadávku nezaplatila. Naopak, z jej písomnej žiadosti zo dňa 03. 05. 2012 súd zistil, že požiadala veriteľa o splátkový kalendár. Z písomnej Dohody o splátkach zo dňa 16. 05. 2012 súd zistil, že veriteľ a žalobkyňa ako dlžníčka uzatvorili písomnú dohodu, podľa ktorej bolo žalobkyňi umožnené splatiť zosplatený úver v dohodnutých splátkach. Podľa tejto dohody sa žalobkyňa zaviazala dlh splatiť do 25. 01. 2013. Súčasťou tejto dohody bolo aj uznanie záväzku žalobkyňou. Ani v takto dohodnutých splátkach žalobkyňa zosplatený úver veriteľovi nezaplatila, ale naopak, listom zo dňa 11. 03. 2013 opätovne písomne požiadala veriteľa o splátkový kalendár. Z písomnej Dohody o splátkach zo dňa 21. 01. 2013 súd zistil, že veriteľ a žalobkyňa ako dlžníčka uzatvorili písomnú dohodu, podľa ktorej bolo žalobkyňi umožnené splatiť zosplatený úver v dohodnutých splátkach a podľa tejto dohody sa žalobkyňa zaviazala dlh splatiť do 25. 01. 2014. Súčasťou aj tejto písomnej dohody bolo uznanie dlhu zo strany žalobkyne. Súd mal týmto spôsobom za preukázané, že aj v roku 2012 a aj v roku 2013 žalobkyňa svoj dlh voči veriteľovi z úverového vzťahu písomne uznala. Obe tieto uznanie dlhu boli zo strany žalobkyne ako dlžníčky vykonané začiatkom rokov 2012 a 2013, t. j. v riadnej trojročnej premlčacej lehote (§ 101 Občianskeho zákonníka), ktorá veriteľovi začala plynúť nasledujúcim dňom po zosplatení pohľadávky z úverovej zmluvy, t. j. 27. 08. 2010. V čase, kedy žalobkyňa svojim právnym úkonom dlh uznala, dlh premlčaný ešte nebol. Jej písomným uznaním dlhu v Dohode o splátkach zo dňa 16. 05. 2012 došlo v zmysle § 100 ods. 2 veta druhá Občianskeho zákonníka k začatiu plynutia 10-ročnej premlčacej doby, ktorá ale do podania žaloby 19. 02. 2018 v tejto veci a ani doposiaľ neuplynula. Následne uznala dlh aj druhýkrát a to v rámci písomnej Dohody o splátkach zo dňa 21. 01. 2013. Keďže doposiaľ nedošlo k premlčaniu zosplatennej pohľadávky z úverového vzťahu, t. j. nedošlo k premlčaniu zabezpečenej pohľadávky, nedošlo potom v zmysle § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka ani k premlčaniu záložného práva. Vzhľadom na uvedené mal súd za to, že záložné právo, ktoré je predmetom tohto konania, premlčané nie je. V konaní nebolo preukázané a ani tvrdené ani to, že záložné právo zaniklo niektorým z právne relevantných spôsobov. Žalobkyňa tiež tvrdila, že nedošlo k riadnemu postúpeniu pohľadávky z pôvodného veriteľa na ďalší subjekt, lebo nebol dodržaný zákonný postup podľa Zákona o bankách. Súd sa s týmto tvrdením žalobkyne nestotožnil. Je síce pravda, že zmluva o postúpení pohľadávky medzi pôvodným veriteľom: OTP Banka Slovensko, a. s. ako

postupcom a OTP Faktoring Követeléskezelő Zrt, so sídlom Mozsár utca 8, 1066 Budapest, Maďarská republika, IČO: 01-10-043876 ako postupníkom bola uzatvorená už 30. 07. 2010, t. j. pred zosplatnením pohľadávky z úverového vzťahu (pohľadávka bola zosplatnená 26. 08. 2010). Podľa obsahu tejto zmluvy o postúpení pohľadávok však boli predmetom postúpenia dva balíky pohľadávok. Balík č. 2 obsahoval pohľadávky v lehote splatnosti s tým, že v prípade týchto ďalšou podmienkou ich účinného postúpenia bolo to, aby ich postupca vyhlásil za pohľadávky po lehote splatnosti, a preto vlastnícke právo k týmto pohľadávkam podľa zmluvy prešlo na postupníka až doručením oznámenia postupníkovi o tom, že sú tieto pohľadávky splatné. Je zrejmé, že v prípade tohto 2. balíka postupovaných pohľadávok k tomu, aby účinky postúpenia nastali, musela byť splnená tzv. odkladacia podmienka (vyhlásenie ich splatnosti a oznámenie postupníkovi). Z predložených listinných dôkazov súd zistil, že pôvodný veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť úveru poskytnutého žalobkyňi ku dňu 26. 08. 2010. Keďže sa jednalo o pohľadávku z tzv. 2. balíka podľa zmluvy o postúpení pohľadávok, k účinnému postúpeniu tejto pohľadávky (k vzniku právnych následkov právneho úkonu) podľa zmluvy o postúpení malo dôjsť až splnením odkladacej podmienky (§ 36 Občianskeho zákonníka) a to doručením oznámenia postupníkovi o tom, že sú tieto pohľadávky splatné (článok III bod 4. zmluvy o postúpení pohľadávky z 30. 07. 2010). Z predložených listinných dôkazov súd zistil, že oznámenie o splatnosti pohľadávky bolo doručené postupníkovi dňa 25. 11. 2010 (osobné prevzatie podpísané vpravo hore na č. l. 166), čo žalobkyňa relevantným spôsobom nerozporovala. Preto podľa zmluvy o postúpení pohľadávok až k tomuto dňu došlo k postúpeniu aj druhého balíka, t. j. aj pohľadávky voči žalobkyňi, ktorá bola zabezpečená vyššie uvedeným záložným právom. Takéto postúpenie pohľadávky, ktorého účinky v zmysle dohodnutej odkladacej podmienky nastali až po zosplatnení pohľadávky, preto je v súlade s ustanovením § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Ku dňu účinného postúpenia pohľadávky (25. 11. 2010) bola žalobkyňa nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so plnením zosplatnenej pohľadávky (zosplatnená k 30. 07. 2010), resp. jej časti a to napriek písomnej výzve. Súd dospel k záveru, že pohľadávka zabezpečená záložným právom premlčaná nie je, a preto nie je premlčané ani záložné právo. K postúpeniu pohľadávky z pôvodného veriteľa: OTP Banka Slovensko, a. s. ako postupcu na postupníka OTP Faktoring Követeléskezelő Zrt. zmluvou o postúpení pohľadávky došlo v súlade so Zákonom o bankách a postupom podľa § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka. Čo sa týka ďalších námietok žalobkyne, že konanie veriteľa, či už pri postupovaní pohľadávky alebo aj pri uzatváraní dohody o splátkach a to najmä požadovania uznania dlhu zo strany žalobkyne ako spotrebiteľky, vykazuje znaky nekalého správania sa veriteľa ako silnejšej strany záväzkového vzťahu, tak ani s týmito sa súd nestotožnil. Z vykonaného dokazovania súd nezistil žiadne také konanie zo strany veriteľa úverového vzťahu, ktoré by bolo možné vyhodnotiť ako nekalé alebo v rozpore s dobrými mravmi, či v neprospech žalobkyne ako spotrebiteľky. Naopak, po tom, ako sa žalobkyňa dostala do finančných problémov, veriteľ jej vyšiel v ústrety, uzavrel s ňou opakovane dohodu o splátkach a to napriek tomu, že mohol začať s výkonom záložného práva, keďže jeho pohľadávka bola zabezpečená záložným právom k nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobkyne. T. j. namiesto toho, aby už v tom čase realizovali výkon záložného práva, vyšiel žalobkyňi v ústrety, povolil jej splatnú pohľadávku splácať a je len prirodzené a akceptovateľné, že sa veriteľ snažil, resp. že sa v tom čase ako správny hospodár zabezpečil, chránil pred možnosťou premlčania a oslabeniu vymožitelnosti pohľadávky a to v právnom systéme plne akceptovateľným inštitútom - uznaním dlhu (§ 558 Občianskeho zákonníka). Ide o jasné, určité, zrozumiteľné a nekomplikované zmluvné dojednanie, a preto akékoľvek súčasné tvrdenia žalobkyne o tom, že tomu nerozumie a že všetky tie úkony, ktoré urobila v tom čase, sú z uvedeného dôvodu neplatné len preto, že je ona spotrebiteľka, považuje súd za účelové. K dohode o splátkach, súčasťou ktorej bolo aj uznanie dlhu, došlo v čase, keď mal veriteľ aj inú možnosť uspokojenia svojej pohľadávky a to cestou výkonu záložného práva, čím by v tom čase výrazne zasiahol do existenčného práva žalobkyne, do práva na obydlie a práve tým, že akceptoval jej žiadosť o splátku, len rešpektoval jej finančnú situáciu. To, že sa len sám chránil tzv. uznaním dlhu zo strany dlžníka, tak toto jeho konanie nie je možné vyhodnotiť ako nekalé. Čo sa týka žalovaného v 2. rade, tak voči nemu bola žaloba zamietnutá aj z ďalšieho dôvodu, a to z dôvodu, že tento od počiatku nebol vecne pasívne legitimovaný v konaní. Žalovaný v 2. rade je dražobná spoločnosť, ktorá na základe objednávky realizuje dražby. Sám však nie je účastníkom ani úverovej a ani záložnej zmluvy. V prípade konania dobrovoľnej dražby by preto nemal žiaden právny vzťah ani k samotnej úverovej zmluve, ale ani k záložnej zmluve. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, súd žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania súd rozhodol podľa § 251, § 255 ods. 1, § 262 ods. 2 CSP a čo sa týka nároku na náhradu trov konania, súd vychádzal zo skutočnosti, že žaloba bola zamietnutá v celom rozsahu, preto majú nárok na náhradu trov v konaní úspešní žalovaní v 1. a 2. rade, ktorí si tento nárok aj uplatnili voči v konaní neúspešnej žalobkyňi a to v zmysle § 255 odsek 1 CSP. O ich výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2.1. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonom stanovenej lehote žalobkyňa odvolanie, odôvodniac ho tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd dospel k zamietavému rozhodnutiu na podklade toho, že uznanie dlhu obsiahnuté v uzavretých dohodách o splátkach je potrebné považovať za platné, na základe čoho tak nemohlo dôjsť k premlčaniu zabezpečovanej pohľadávky ani k premlčaniu záložného práva. S uvedenými závermi súdu však nemožno súhlasiť. Uznaniu dlhu nie je možné považovať za individuálne dojednané, keď takéto uznanie bolo zo strany veriteľa autoritatívne inkorporované do textu dohody o splátkach. Ak žalobkyňa mala záujem riešiť svoje finančné ťažkosti formou postupného splácania záväzku, automaticky musela v zmysle predložených dohôd o splátkach uznať svoj záväzok, čo do dôvodu a výšky. Zástupca žalovaného pri uzatváraní predmetných dohôd o splátkach dostatočne neozrejmil žalobkyni následky ich uzavretia, neoboznámil ju s tým, akým spôsobom takéto dohody menia ich zmluvný vzťah. Uzavretie dohôd o splátkach, súčasťou ktorých boli aj účelové uznania dlhu, je možné považovať za nekalú obchodnú praktiku, ako aj neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko táto spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech žalobkyne ako neinformovaného spotrebiteľa. Nakoľko ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, je potrebné ju považovať za neplatnú. Uvedené potvrdzujú aj mnohé rozhodnutia súdov Slovenskej republiky. Dohody o splátkach sú vypracované v štandardnej formulárovej predtlačí, kde podstata základného textu je naformulovaná bez možnosti dlžníka meniť ich obsah. Uznanie dlhu v bode 2.2 a 2.3 znamená predĺženie premlčacej lehoty. V záujme veriteľa však nebolo poskytnutie splátkového kalendára, ale docieľiť predĺženie premlčacej doby na 10 rokov. Navyiac, túto dohodu žalobkyňa uzavrela v tiesni, nakoľko veriteľ v tom čase hrozil žalobkyni dobrovoľnou dražbou, ktorou by žalobkyňa prišla o svoje jediné obydlie. A práve uvedeným konaním došlo k nepomeru medzi právami a povinnosťami v neprospech spotrebiteľa, resp. k nekalému konaniu na strane dodávateľa, v dôsledku čoho len predmetné uznania dlhu je potrebné považovať za neplatné. Dohoda o splátkach je neplatná aj z toho dôvodu, že v bode 2.1 a 2.2 mala žalobkyňa uznať svoj dlh aj v rozsahu zmluvných úrokov, ktoré však veriteľ vyčíslil po zosplatnení úveru, pričom riadny – zmluvný úrok veriteľovi patril len do zosplatnenia úveru (potom má nárok len na úrok z omeškania). Žalobkyňa nemohla platne uznať svoj dlh v rozsahu istiny úveru, pretože súčasťou istiny bol aj poplatok za spracovanie úveru a poplatky spojené s vedením úverového účtu, ktoré vyplývajú z neprijateľných zmluvných podmienok, a teda i samotná dôvodnosť sumy uplatňovanej ako istina úveru je sporná. Vzhľadom na tú skutočnosť, že predmetné dohody o splátkach je potrebné považovať za neplatné, plynutie premlčacej doby je potrebné v zmysle ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka rátať odo dňa splatnosti prvej splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu úveru, teda odo dňa 20. 12. 2009. K premlčaniu pohľadávky, k uspokojeniu ktorej malo výkonom záložného práva dôjsť, tak v celom rozsahu došlo dňa 20. 12. 2012. Nakoľko záložné právo sa vo vzťahu k hlavnému záväzku vyznačuje akcesorickým charakterom, premlčaním uspokojovanej pohľadávky došlo aj k premlčaniu záložného práva. S poukazom na vyššie citované ustanovenie § 103 Občianskeho zákonníka súd prvej inštancie nesprávne aplikoval začiatok plynutia premlčacej lehoty, kedy podľa názoru súdu prvej inštancie mala premlčacia lehota plynúť nasledujúcim dňom po zosplatnení pohľadávky z úverovej zmluvy, t. j. dňa 27. 08. 2010.

2.2. Podľa ustanovenia § 103 OZ plynie premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa však pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba celého dlhu odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Preto premlčanie celého dlhu nie je viazané na okamih využitia práva podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka veriteľom, ale na okamih splatnosti tej splátky, kvôli ktorej toto právo využíva. V prípade spotrebiteľskej zmluvy môže veriteľ uplatniť právo podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka po uplynutí trojmesačného omeškania s niektorou splátkou bez ohľadu na to, že medzičasom boli zročné ďalšie splátky. Poukázala na to, že námietku premlčania záložného práva možno uplatniť len v konaní pred súdom, ktorým dražobník nie je. Záložca teda v prípade premlčania záložného práva nemôže jeho premlčanie namietat' v dobrovoľnej dražbe, ani v konaní o zaplatenie úverovej pohľadávky, a preto je v oprávnení záložcu podať v tomto smere žalobu o zákaz jeho výkonu, keďže ide o jedinú prípustnú obranu záložcu pred zrealizovaním premlčaného záložného práva.

2.3. V súvislosti s nesprávnosťou napádaného rozhodnutia tiež poukázala na to, že vo veci konajúci súd v predmetnom konaní nedostatočne skúmal všetky nároky strán vyplývajúce z predmetnej úverovej zmluvy. Veriteľ sa výkonom záložného práva domáha uspokojenia svojich nárokov aj v rozsahu plnení, na ktoré z hmotnoprávneho hľadiska nemá právny nárok. Podľa čl. 5 bodu 1 úverovej zmluvy bol pri uzatvorení úverovej zmluvy z istiny poskytnutého úveru zrazený spracovateľský poplatok vo výške 199,16 eura. Z uvedeného vyplýva, že OTP Banka Slovensko, a. s. tak poskytla žalobkyni finančné prostriedky len v sume 19.916,35 eura. V prípade dojednaní o takomto spracovateľskom poplatku teda ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, pretože na jej podklade veriteľ požaduje od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie bankou v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa. Na základe uvedeného je tak zrejmé, že zmluvné podmienky, na základe ktorých veriteľ zrazil žalobkyni z istiny poskytnutého úveru spracovateľský poplatok, sú neprijateľné, v dôsledku čoho za sumu istiny úveru je potrebné považovať len celkovú sumu prijatú žalobcom zo strany veriteľa (19.916,35 eura). Veriteľ sa však výkonom záložného práva domáha i uspokojenia svojich nárokov v rozsahu plnení vyplývajúcich z neprijateľných zmluvných podmienok.

2.4. Poukázala tiež na to, že samotnú úverovú zmluvu je potrebné považovať za neurčitý právny úkon, v dôsledku čoho nemá veriteľ nárok na akékoľvek plnenie nad rámec skutočnej istiny poskytnutého úveru. Celkové náklady spojené s úverom, tak ako sú uvedené v úverovej zmluve 1.247.760,- Sk, tak neodzrkadľujú skutočnosť, keď v skutočnosti mala žalobkyňa v zmysle uvedeného na úhradu predmetnej úverovej zmluvy zaplatiť veriteľovi sumu 1.247.638,04 Sk. Takáto nesprávna celková výška nákladov uvedená v predmetnej úverovej zmluve je tak neurčitá a nejasná, a preto je potrebné na predmetnú úverovú zmluvu minimálne v rozsahu jej článku I. bod 4) považovať za absolútne neplatnú. Žalobkyňa tak objektívne nemohla platne uznať dlh v rozsahu, v ktorom tento neexistoval. Samotná Zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. ZZ1 k ÚZ č. 019/3019/08SU, uzavretá medzi OTP Bankou Slovensko, a. s. ako záložným veriteľom a žalobkyňou ako záložcom dňa 22. 09. 2008 je absolútne neplatným právnym úkonom. Predmetná záložná zmluva neobsahuje dostatočnú, jasnú, presnú a zrozumiteľnú špecifikáciu zabezpečovanej pohľadávky, čím priamo odporuje zákonu. Záložné právo tiež zabezpečuje pohľadávku na zaplatenie zmluvnej pokuty a všetky náklady spojené s vymáhaním pohľadávok s príslušenstvom. Ide však len o všeobecnú formuláciu, v zmluve chýba presné určenie pohľadávky, a keďže chýba presné určenie pohľadávky, s poukazom na § 151b ods. 3 Občianskeho zákonníka sa mala v tejto zmluve určiť najvyššia hodnota istiny, do ktorej sa pohľadávka zabezpečuje. Okrem toho je nesprávne uvedená aj výška úveru 600.000,- Sk, ktorá mala byť uvedená len vo výške 594.000,- Sk. Predmetná záložná zmluva nemá všetky podstatné náležitosti, ktoré podľa zákona má mať a podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor svojho obsahu so zákonom je absolútne neplatným právnym úkonom, ktorý nemá žiadny právny účinok. Záložný veriteľ tak na základe tejto zmluvy o zriadení záložného práva nemá záložné právo k nehnuteľnostiam uvedeným v záložnej zmluve, a teda nie je oprávnený byť navrhovateľom dobrovoľnej dražby. Z uvedených dôvodov navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobe vyhovel a priznal jej nárok na náhradu trov prvostupňového i odvolacieho konania voči žalovanému v 1. a v 2. rade v plnom rozsahu.

3. Žalovaný v 1. rade vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne uviedol, že tvrdenia žalobkyne sú nepravdivé a účelové. S uvedeným sa stotožnil aj súd prvej inštancie. Uznanie záväzku je jednostranným právnym úkonom a tým, že došlo 16. 05. 2012 a následne 22. 01. 2013 k podpisu dohody, ktorej súčasťou bolo aj uznanie dlhu, nadobudol platnosť a účinnosť. Podpisom dohody žalobkyňa uznala, čo do základu, dôvodu a výšky tento záväzok a tento právny nárok, preto nie je premlčaným nárokom, ako uvádza žalobkyňa. Podpisom dohody zo strany žalobkyne si žalobkyňa musela byť vedomá aj jej obsahu a záväznosti. Aj keď v uvedenom prípade ide o spotrebiteľa, ochrana spotrebiteľa nemôže byť bezbrehá a neobmedzená. Tvrdenie žalobkyne, že jej nebol vysvetlený dopad a význam uznania záväzku, nepoznala obsah tejto dohody a uzavrela ju v tiesni, neobstojí a je nedôvodné. K uznaniu záväzku došlo v trojročnej premlčacej lehote, keď ešte nebol premlčaný. K tvrdeniu žalobkyne, že sa domáha uspokojenia nárokov v rozsahu plnení, na ktoré z hmotnoprávneho hľadiska nemá právny nárok, uviedol, že uvedené nie je predmetom tohto konania, preto sa k tomu vyjadrovať nebude. K absolútnej neplatnosti záložnej zmluvy uviedol, že záložná zmluva obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti v zmysle § 151b ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka, t. j. určenie pohľadávky, ktorá sa záložným právom zabezpečuje, resp. určenie najvyššej hodnoty istiny, do ktorej sa pohľadávka zabezpečuje, ak zmluva o zriadení záložného práva neurčuje hodnotu zabezpečenej pohľadávky a určenie zálohu. Záložná zmluva v čl. I bod 1 špecifikuje hodnotu zabezpečenej pohľadávky, a to sumou vo výške 600.000,- Sk. V čl. I bod 2 je zároveň uvedené, že záložným právom sa zabezpečuje pohľadávka záložného

veriteľa spolu s jeho príslušenstvom, úrokmi, úrokmi z omeškania, poplatkami a ostatnými pohľadávkami a zmluvnými pokutami vyplývajúcimi zo zmluvy o úvere. V čl. II záložnej zmluvy je jasne a presne špecifikovaný záloh, ku ktorému bolo zriadené záložné právo. Žalovaný je preto toho názoru, že tvrdenie žalobkyne o absolútnej neplatnosti záložnej zmluvy je nedôvodné a nesprávne. Napadnuté rozhodnutie navrhol potvrdiť.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného uviedla, že s tvrdeniami žalovaného obsiahnutými v jeho vyjadrení žalobkyňa absolútne nesúhlasí a aj naďalej trvá na podanom odvolaní, ako i na všetkých svojich doterajších tvrdeniach prednesených ústne na pojednávaní, v ktorých sa danou problematikou zaoberal. Navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil v zmysle odvolania žalobkyne a priznal jej plný nárok na náhradu trov konania.

5. Rozsudkom zo dňa 18. marca 2021 č. k. 9Co/87/2020-541 odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Žalovanému v 1. rade priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyni v rozsahu 100%. Žalovanému v 2. rade priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyni v rozsahu 100%.

6. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 4Cdo/186/2021 zo dňa 26. septembra 2023 tak, že rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/87/2020 z 18. marca 2021 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že odvolací súd napadnutým rozhodnutím zamietol žalobu (na rozdiel od súdu prvej inštancie) prioritne z dôvodu procesnej neprípustnosti žaloby v zmysle § 137 písm. c) CSP, ktoré rozhodnutie odôvodnil tým, že žaloba o zdržanie sa výkonu záložného práva nepatrí do žiadnej z kategórií žalôb vymedzených v § 137 CSP, ani do kategórie iných žalôb, ktoré predpokladá hmotné právo. S vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu sa však dovolací súd nestotožnil. Uviedol, že súdna prax akceptuje žalobný návrh o určenie neexistencie záložného práva a považuje ho za vhodný procesný prostriedok ochrany práva záložcu, za účelom dosiahnutia odstránenia spornosti práva v súvislosti s uplatnením námietky premlčania výkonu záložného práva, jeho evidenciou v katastri nehnuteľností. Z okolností preskúmvanej veci je nepochybné, že vlastnícke právo dovoľateľky je realizáciou výkonu záložného práva ohrozené, neisté, preto nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu, spočívajúcim v posúdení procesnej (ne)prípustnosti žaloby v zmysle § 137 písm. c) CSP, došlo k odopretiu jej práva domáhať sa súdnej ochrany. Na základe uvedeného dovolací súd, preto napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 v spojení s § 450 CSP).

7. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku – ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou – žalobkyňou, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom podaného odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie, postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné vo vzťahu k žalovanému v 1. rade podľa § 388 CSP zmeniť a vo vzťahu k žalovanému v 2. rade podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

8. Žalobkyňa sa podanou žalobou voči žalovaným v 1. rade OTP Faktoring Slovensko s. r. o. a voči žalovanému v 2. rade Auctioneer, s. r. o. domáhala určenia, že nehnuteľnosť - stavba-obytný dom súp. č. 11, vchod č. 102, 5. poschodie, podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastnícky podiel k pozemku: 6070/433164, vlastník: B. A., H. B., nar. XX. XX. XXXX, B. XXX/XXX, C., 943 01, spoluvlastnícky podiel: 1/1, nachádzajúca sa v katastrálnom území C., obec C., okres Nové Zámky, evidovaný Okresným úradom Nové Zámky, katastrálny odbor, na LV č. XXXX, nie je zaťažená záložným právom v prospech žalovaného v 1. rade a určenia, že na LV č. XXXX neviaznu farchy: zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti číslo ZZ1 k ÚZ č. 019/3019/08SU zo dňa 22. 09. 2008 v prospech OTP Banky Slovensko, a. s. Bratislava, IČO: 31 318 916 na byt č. XX, X. poschodie, vchod XXX v bytovom dome súp. č. XXX na parcele č. 3413/13 a na parcelu č. 3413/13 na spoluvlastnícky podiel vlastníka A. B., H. B. – V 6705/08; zmluva o postúpení pohľadávky č. 1/2010 zo dňa 30. 07. 2010 z OTP Banky Slovensko, a. s. Bratislava, IČO: 31 318 916 na OTP Faktoring Kőveteléskezelő Zrt., Budapest, záložnej zmluvy V 6705/08, Z 4355/11, Zmluva o postúpení pohľadávky

č. 51/2011-053 zo dňa 20. 05. 2011 z OTP Faktoring Kőveteléskezelő Zrt., Budapest na OTP Faktoring Slovensko s. r. o., Špitálska 61, Bratislava, Z 6724/11.

9. Žalobkyňa v priebehu konania žalobný petit viac krát menila, pričom poslednou zmenou petitu, uskutočnenou na pojednávaní dňa 21. 03. 2019 (č. I. 255) sa domáhala určenia, že žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zdržať sa výkonu záložného práva vyplývajúceho zo zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti ZZ1kUZ číslo: 019/3019/08SU zo dňa 22. 09. 2008 vo vzťahu k nehnuteľnostiam: bytu č. XX nachádzajúceho sa na X. poschodí obytného domu súp. č. XXX postaveného na parcele č. 3413/13 na ulici B., vchod č. XXX vrátane spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu a spoluvlastníckeho podielu k pozemku o veľkosti 6070/433164, zapísané na LV č. XXXX pre obec C., katastrálne územie C., I. F. J. a zastavané plochy a nádvoria vo výmere 764 m² pod poradovým číslom XXXX/XX, zapísané na LV, č. XXXX na parc. registra „C“, nachádzajúci sa v kat. území C., obec C., okres Nové Zámky, nachádzajúci sa vo výlučnom vlastníctve žalobkyne. Súd prvej inštancie túto zmenu petitu na tomto pojednávaní pripustil a následne vypracoval aj uznesenie zo dňa 21. marca 2019 č. k. 5C/12/2018-259 o pripustení zmeny petitu.

10. Po zrušení rozsudku odvolacieho súdu Najvyšším súdom Slovenskej republiky bola vyriešená prípustnosť žaloby žalobkyne a predmetom prieskumu odvolacieho súdu bola vecná správnosť záverov súdu prvej inštancie z dôvodov, uvádzaných žalobkyňou v odvolaní.

11. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

12. Odvolací súd po zrušení jeho rozhodnutia NS SR vo veci nariadil pojednávanie, zopakoval dokazovanie, vykonané súdom prvej inštancie a keďže vec mienil odôvodniť aj ustanoveniami, ktoré súd prvej inštancie na vec neaplikoval, vyzval strany na odvolacom pojednávaní, aby sa vyjadrili k možnému použitiu týchto zákonných ustanovení, ktoré odvolací súd na vec mienil aplikovať.

13. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere a záložnej zmluvy (22. 09. 2008) citovaného zákona spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

14. Podľa § 52 ods. 2 citovaného zákona dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 52 ods. 3 citovaného zákona spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Podľa § 53 ods. 1 citovaného zákona spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

17. Podľa § 53 ods. 3 citovaného zákona ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

18. Podľa § 54 ods. 1 citovaného zákona zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

19. Podľa § 54 ods. 2 citovaného zákona v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

20. Podľa čl. 14 bod 1. Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I) vzťah medzi postupcom a postupníkom pri postúpení pohľadávky voči inej osobe (ďalej len dlžník) sa spravuje právnym poriadkom, ktorým sa podľa tohto nariadenia spravuje zmluva medzi postupcom a postupníkom.

21. Podľa § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase postúpenia pohľadávky (30. 07. 2010) veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

22. Podľa § 524 ods. 2 citovaného zákona s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

23. Podľa § 526 ods. 1 citovaného zákona postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Dokiaľ postúpenie pohľadávky nie je oznámené dlžníkovi alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením postupcovi.

24. Podľa § 526 ods. 2 citovaného zákona ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení.

25. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

26. Podľa § 151a citovaného zákona záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva (ďalej len „záloh“), ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená.

27. Podľa § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení účinnom v čase postúpenia pohľadávky ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

28. Podľa § 558 Občianskeho zákonníka účinného v čase podpísania dohody o splátkach (účinného od 01. 03. 2012 do 30. 09. 2013) ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.

29. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

30. Podľa § 100 ods. 2 citovaného zákona premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

31. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

32. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

33. Keďže v danej veci bola pohľadávka banky postúpená na nebankový subjekt, odvolací súd sa v prvom rade zaoberal tým, či došlo k platnému postúpeniu pohľadávky, a teda či sa stal žalovaný v 1. rade veriteľom pohľadávky voči žalobkyni a záložným veriteľom, teda subjektom, ktorý sa môže domáhať výkonu záložného práva.

34. Dňa 22. 09. 2008 uzavrela žalobkyňa ako dlžníčka s veriteľom - OTP Banka Slovensko a.s. zmluvu o špecifickom spotrebnom úvere pre obyvateľstvo zabezpečenom nehnuteľnosťou č. 019/3019/08SU, v zmysle § 497 Obchodného zákonníka, na základe ktorej bol žalobkyni poskytnutý spotrebný úver v sume 600.000,- Sk. V ten istý deň došlo medzi žalobkyňou a OTP Banka, a.s. aj k uzavretiu zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. ZZ1 k ÚZ č. 019/2019/08SU. Predmetom zálohu bola nehnuteľnosť - byt zapísaný na LV č. XXXX, kat. úz. C., okres Nové Zámky, obec C., správa katastra Nové Zámky, byt – vchod XXX, X. poschodie, číslo bytu XX, v bytovom dome súp. č. XXX, na parcele č. 3413/13, spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu 6070/433164, parcely registra „C“, pozemok - číslo parcely 3413/13, výmera 764m², druh zastavané plochy a nádvoria, podiel na pozemku 6070/433164, parcely registra „C“. Listom zo dňa 26. 08. 2010 OTP Banka Slovensko, a.s. vyhlásila úver za predčasne splatný a žiadala o uhradenie celého záväzku zo zmluvy, ktorý predstavuje k 26. 08. 2010 sumu 20.635,29 eura. Zároveň uviedla, že v prípade nevyrovnania záväzku do stanoveného termínu má byť táto výzva považovaná za oznámenie o začatí výkonu záložného práva podľa § 151l Občianskeho zákonníka.

35. Dňa 30. 07. 2010 bola medzi veriteľom OTP Banka Slovensko, a.s. ako postupcom a OTP Faktoring Követeléskezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság, Budapest ako postupníkom uzatvorená Zmluva o postúpení pohľadávky č. 1/2010, pričom podľa článku I. tejto zmluvy bol predmetom postúpenia Balík pohľadávok č. 1 a Balík pohľadávok č. 2, ktoré sú uvedené v prílohe zmluvy, ktorých súčasťou bola aj pohľadávka žalobkyne zo zmluvy č. 019/3019/08SU. Podľa článku III. Bod 4 Zmluvy si zmluvné strany zakotvili, že Balík pohľadávok číslo 2. obsahuje pohľadávky v lehote splatnosti, v prípade ktorých ďalšou podmienkou postúpenia je, aby ich postupca vyhlásil za pohľadávky po lehote splatnosti. Zmluvné strany sa dohodli, že postupca zašle postupníkovi oznámenie, keď všetky pohľadávky v Balíku pohľadávok č. 2 budú po lehote splatnosti, pričom v oznámení je potrebné uviesť aj aktuálnu celkovú výšku Balíku pohľadávok č. 2. Postupník zaplatí kúpnu cenu za Balík pohľadávok číslo 2. Podľa článku V. bod 1. Zmluvy sa zmluvné strany dohodli, že bezprostredne po prevode vlastníckeho práva k pohľadávkam nebudú zasielať dlžníkovi oznámenie o postúpení pohľadávky (tiché postúpenie). Podľa článku V. bod 3. Zmluvy postupca sa zaviazal, že aj po prevode vlastníckych práv k pohľadávkam bude postupníka zastupovať pri vymáhaní pohľadávok. Vzájomné vzťahy pri vymáhaní pohľadávok upraví zmluvné strany podobnejšie osobitnou zmluvou, ktorú uzatvoria najneskôr do 60 dní od uzavretia tejto Zmluvy. Zmluva bola uzavretá podľa Občianskeho zákonníka Maďarskej republiky (článok X. bod 4. Zmluvy). V článku X. bod 2. Zmluvy sa zmluvné strany dohodli, že v prípade všetkých právnych sporov vyplývajúcich z tejto zmluvy alebo vzniknutých v súvislosti s touto zmluvou sa podriadia právomoci súdov Maďarskej republiky. Listom zo dňa 18. 03. 2011 oznámil postupca – OTP Banka Slovensko a.s., že postúpil pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy o úvere č. 019/3019/08SU na obchodnú spoločnosť OTP Faktoring Követeléskezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság, Budapest. Žalobkyňa toto oznámenie prevzala dňa 28. 03. 2011.

36. Následne bola uzavretá medzi veriteľom – OTP Faktoring Követeléskezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság, Budapest ako postupcom a obchodnou spoločnosťou OTP Faktor Slovensko s.r.o., IČO: 45 730 008, so sídlom Tallerova 10, Bratislava ako postupníkom dňa 20. 04. 2011 zmluva o postúpení pohľadávky č. 51/2011-053. Podľa článku III. Zmluvy postupca postupuje postupníkovi pohľadávky spolu s ich príslušenstvom. Právne vzťahy vzniknuté touto zmluvou sa budú riadiť právnym poriadkom Maďarskej republiky. Plnou mocou zo dňa 20. 04. 2011 splnomocnil OTP Faktoring Követeléskezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság, Budapest obchodnú spoločnosť OTP Faktor Slovensko s.r.o. na všetky právne úkony súvisiace s podpisovaním odosielaním a doručovaním oznámení o postúpení pohľadávok všetkým dlžníkom, osobám poskytujúcim zabezpečenie pohľadávok, osobám, orgánom a inštitúciám vedúcim konanie o pohľadávkach alebo ich zabezpečení či registrujúce práva zabezpečujúce pohľadávky. Listom zo dňa 08. 06. 2011 oznámil postupca OTP

Faktoring Követeléskezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság, Budapest, že postúpil pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy o úvere č. 019/3019/08SU na obchodnú spoločnosť OTP Factor Slovensko, s.r.o. (neskôr OTP Faktoring Slovensko s.r.o.), so sídlom Tallerova 10, Bratislava.

37. Dňa 15. 02. 2019 bola uzavretá tretia Zmluva o postúpení pohľadávky č. OFS_SK_01_2019 uzavretá podľa § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka Slovenskej republiky medzi veriteľom OTP Faktoring Slovensko s.r.o. (pred tým OTP Faktor Slovensko s.r.o.), IČO: 45 730 008 so sídlom Špitálska 61, Bratislava a postupníkom Blackside, a.s. Plynárenská 7/A, Bratislava. Podľa článku I. zmluvy boli predmetom postúpenia úverové pohľadávky vzniknuté z právneho dôvodu Zmlúv o úvere uzavretých medzi tretími osobami - dlžníkmi postupcu a pôvodným veriteľom OTP Banka Slovensko, a.s. Bratislava, ktoré sú uvedené v Prílohe č. 1. Z obsahu časti prílohy k zmluve vyplýva, že predmetom postúpenia má byť aj pohľadávka voči žalobkyni z úverovej zmluvy č. 019/3019/08SU.

38. Vo všeobecnosti platí, že postúpenie pohľadávky spočíva v tom, že do existujúceho záväzku namiesto doterajšieho veriteľa vstúpi nový veriteľ, čiže dochádza k zmene v osobe veriteľa. Táto zmena sa nedotýka práv ani povinností dlžníka vyplývajúcich pre neho zo záväzku, a preto sa na platnosť zmluvy o postúpení nevyžaduje súhlas dlžníka. Zámerom právnej úpravy postúpenia pohľadávky je zabrániť tomu, aby postúpením pohľadávky došlo k zhoršeniu právneho postavenia dlžníka. Za týmto účelom sa mu zachovávajú všetky námietky proti postúpenej pohľadávke a rovnako aj možnosť namietat' voči tejto pohľadávke svoje vzájomné pohľadávky. Následky postúpenia sa tak predovšetkým prejavujú v právnom postavení postupcu, ktorý stráca postúpenú pohľadávku so všetkým príslušenstvom i právami s ňou spojenými. Postupník sa na základe postúpenia pohľadávky stane veriteľom namiesto postupcu a pohľadávku nadobudne so všetkými právami, ktoré sú s ňou spojené. Keďže ide o významnú zmenu v osobe veriteľa, Občiansky zákonník ustanovuje pre postúpenie pohľadávky písomnú formu a zároveň ustanovuje, ktoré pohľadávky nie sú spôsobilým predmetom postúpenia. Osobitné predpisy môžu upravovať postúpenie pohľadávok v špecifických prípadoch odlišne, resp. môžu upravovať osobitné podmienky, ktorých splnenie je na platné postúpenie potrebné.

39. Záväzok žalobkyne voči pôvodnému veriteľovi OTP Banka Slovensko, a.s. vznikol zo zmluvy o špecifickom spotrebnom úvere pre obyvateľstvo zabezpečenom nehnuteľnosťou. Predmetnú zmluvu preto správne súd prvej inštancie považoval za spotrebiteľskú zmluvu a na právny vzťah založený touto zmluvou je potom potrebné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. OZ), nakoľko tzv. spotrebiteľské zmluvy predstavujú osobitný zmluvný typ aplikovateľný na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ bez ohľadu na to, či ide o občianskoprávny alebo obchodnoprávny vzťah.

40. Odvolací súd sa oboznámil s obsahom zmluvy o postúpení pohľadávky č. 1/2010 zo dňa 30. 07. 2010, ktorou pôvodný veriteľ - OTP Banka Slovensko a s., postúpil pohľadávku na postupníka OTP Faktoring Követeléskezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság, Budapest, pričom zistil, že táto bola uzatvorená podľa maďarského právneho poriadku, ktorý postup je v rozpore so záujmami spotrebiteľa, ktorému bol týmto spôsobom sťažený prístup k spravodlivosti. Podľa názoru odvolacieho súdu je neprípustné, aby sa do zmluvného vzťahu medzi veriteľom a dlžníkom, ktorý bol uzavretý podľa slovenského právneho poriadku, vnášala právna úprava cudzieho štátu, za situácie, keď podľa zmluvy o postúpení pohľadávky č. 1/2010 išlo o tzv. tiché postúpenie t. j. nemalo byť oznamované žalobkyni. Žalobkyni ako spotrebiteľke sa týmto postupom zhoršilo jej postavenie vo vzťahu k dlžníkovi ako obchodnej spoločnosti so sídlom v Maďarsku podľa maďarských právnych predpisov. Jej právne postavenie ako dlžníka zo záväzkového právneho vzťahu sa tak výrazne sťažilo vo vzťahu ku konkrétnemu veriteľovi (subjekt viažuci sa na Maďarsko) v súvislosti s možnosťou plnenia, dohody o splátkach, omeškania a i. Žalovaný v 1. rade predložil súdu oznámenie, z ktorého vyplýva, že postúpenie pohľadávky zo dňa 30. 07. 2010 bolo napriek dohode o tichom postúpení, žalobkyni oznámené. Toto oznámenie je datované dňom 18. 03. 2011 t. j. s odstupom takmer 8 mesiacov od postúpenia pohľadávky však nemožno považovať za oznámenie o postúpení bez zbytočného odkladu v zmysle § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Takéto postúpenie pohľadávky je aj v rozpore s čl. 14 bod 1. Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I), v zmysle ktorého sa vzťah medzi postupcom a postupníkom pri postúpení pohľadávky voči inej osobe sa spravuje právnym poriadkom, ktorým sa podľa tohto nariadenia spravuje zmluva medzi postupcom a postupníkom, preto je podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatné.

41. V prejednávanej veci vzťah medzi žalobkyňou a pôvodným veriteľom OTP Banka, a.s. vznikol zo zmluvy o špecifickom spotrebnom úvere pre obyvateľstvo zabezpečenom nehnuteľnosťou, ktorý je regulovaný aj špeciálnou právnou úpravou, a to Zákonom o bankách, ktorý je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku predpisom s charakterom *lex specialis*. Keďže k prvému postúpeniu pohľadávky v danej veci došlo medzi bankou a nebankovým subjektom, okrem všeobecnej úpravy postúpenia pohľadávky podľa Občianskeho zákonníka je potrebné zohľadniť aj špeciálnu úpravu týkajúcu sa postúpenia pohľadávky podľa Zákona o bankách, zakotvenú v ustanovení § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Toto ustanovenie sprisňuje zákonné predpoklady postúpenia bankovej pohľadávky z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom už nad pohľadávkou nie vždy je zachovaná kontinuita dôležitého dohľadu centrálnej banky, ktorá je dôležitá v priebehu trvania úverového vzťahu. Toto ustanovenie upravuje ďalšie špeciálne podmienky (popri všeobecných v OZ), za ktorých môže byť banková pohľadávka (alebo jej časť) postúpená, a to: ak je pohľadávka 1/ splatná, a to až po predchádzajúcej 2/ písomnej výzve a kumulatívne, ak je splnené 3/ omeškanie dlžníka so splnením postupovanej pohľadávky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní. Uvedené skutočnosti sú zákonnými predpokladmi pre platné postúpenie pohľadávky banky, ktoré musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Následkom postúpenia pohľadávky, ohľadne ktorej cesia podľa § 525 OZ alebo podľa špeciálnych predpisov nie je dovolená, je absolútna neplatnosť zmluvy o postúpení pre jej rozpor so zákonom (§ 39 OZ). Ak dôjde k postúpeniu pohľadávky, ohľadne ktorej to zákon zakazuje, (alebo ohľadne ktorej postúpenie podmieňuje splnením zákonných podmienok, ktoré splnené neboli), ide o cesiu neplatnú od počiatku *ex tunc* a jej neplatnosť nemožno zhojiť. Touto otázkou sa už vo svojom rozhodnutí vypořiadal aj NS SR v rozhodnutí sp. zn. 7Cdo 26/2017 zo dňa 28. marca 2018, v ktorom rozobral ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách, a z ktorého odvolací súd vychádzal.

42. V danej veci pritom bola dňa 30. 07. 2010 medzi veriteľom OTP Banka Slovensko, a.s. ako postupcom a OTP Faktoring Követeléskezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság, Budapest ako postupníkom uzatvorená Zmluva o postúpení pohľadávky č. 1/2010, pričom podľa článku I. tejto zmluvy bol predmetom postúpenia Balík pohľadávok č. 1 a Balík pohľadávok č. 2, ktoré sú uvedené v prílohe zmluvy, ktorých súčasťou bola aj pohľadávka žalobkyne zo zmluvy č. 019/3019/08SU. Podľa článku III. Bod 4 Zmluvy si zmluvné strany zakotvili, že Balík pohľadávok číslo 2. obsahuje pohľadávky v lehote splatnosti, v prípade ktorých ďalšou podmienkou postúpenia je, aby ich postupca vyhlásil za pohľadávky po lehote splatnosti. Zmluvné strany sa dohodli, že postupca zašle postupníkovi oznámenie, keď všetky pohľadávky v Balíku pohľadávok č. 2 budú po lehote splatnosti, pričom v oznámení je potrebné uviesť aj aktuálnu celkovú výšku Balíku pohľadávok č. 2. Postupník zaplatí kúpnu cenu za Balík pohľadávok číslo 2. Podľa článku V. bod 1. Zmluvy sa zmluvné strany dohodli, že bezprostredne po prevode vlastníckeho práva k pohľadávkam nebudú zasielať dlžníkovi oznámenie o postúpení pohľadávky (tiché postúpenie). Podľa článku V. bod 3. Zmluvy postupca sa zaviazal, že aj po prevode vlastníckych práv k pohľadávkam bude postupníka zastupovať pri vymáhaní pohľadávok. Z tejto zmluvy o postúpení pohľadávok teda vyplýva, že pohľadávky Balíka č. 2, do ktorého patrila aj pohľadávka žalobkyne, v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávok neboli ešte splatné. Aj keď v tejto zmluve bola dohodnutá odkladacia podmienka, ktorou bolo, že pre ich postúpenie je potrebné, aby ich veriteľ vyhlásil za splatné, odvolací súd v takejto dohode videl obchádzanie podmienok pre platné postúpenie pohľadávky podľa Zákona o bankách, čo je v rozpore so zákonom a spôsobuje neplatnosť takéhoto postúpenia. Rovnaký dôsledok mohol pôvodný veriteľ dosiahnuť tým, že by u Balíku pohľadávok č. 2 vyhlásil splatnosť a až následne ich postúpil na nového veriteľa. V uvedenom videl odvolací súd ďalší dôvod pre záver, že OTP Faktoring Követeléskezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság, Budapest sa nestal veriteľom pohľadávky žalobkyne, a preto aj ďalšie zmluvy o postúpení pohľadávok, teda zmluva o postúpení pohľadávky č. 51/2011-053 medzi OTP Faktoring Követeléskezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság, Budapest ako postupcom a obchodnou spoločnosťou OTP Faktor Slovensko s.r.o., IČO: 45 730 008, so sídlom Tallerova 10, Bratislava ako postupníkom, ako aj Zmluva o postúpení pohľadávky č. OFS_SK_01_2019 uzavretá medzi veriteľom OTP Faktoring Slovensko s.r.o. (pred tým OTP Faktor Slovensko s.r.o.), IČO: 45 730 008 so sídlom Špitálska 61, Bratislava a postupníkom Blackside, a.s. Plynárska 7/A, Bratislava, žalovaným v 1. rade je neplatná. Z uvedených dôvodov odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru, že neboli dodržané podmienky postúpenia pohľadávky podľa Zákona o bankách (doručovaním výziev a vyhlásenia zosplatenia pohľadávky sa súd prvej inštancie ani nezaoberal), žalovaný v 1. rade sa nestal veriteľom pohľadávky žalobkyne.

43. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd po preskúmaní zmluvy o postúpení pohľadávky č. 1/2010 zo dňa 30. 07. 2010 uzatvorenej medzi OTP Bankou Slovensko, a.s., a OTP Faktoring Budapest dospel

k záveru, že táto zmluva je podľa § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatná pre jej rozpor s ustanovením § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách. Ak je absolútne neplatná zmluva o postúpení pohľadávky zo dňa 30. 07. 2010, sú neplatné aj následne zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 20. 04. 2011 a následne aj zmluva o postúpení pohľadávky zo dňa 15. 02. 2019, na základe ktorých sa jej veriteľom stal až žalovaný v 1. rade. Ak sa táto spoločnosť nestala veriteľom pohľadávky voči žalobkyni, nestala sa ani záložným veriteľom, preto sa nemôže domáhať ani výkonu záložného práva. Odvolací súd z týchto dôvodov dospel k záveru, že žaloba žalobkyne je podaná dôvodne, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil a žalobe žalobkyne vyhovel a určil, že žalovaný v 1. rade je povinný sa zdržať výkonu záložného práva vyplývajúceho zo zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti ZZ1kUZ číslo: 019/3019/08SU zo dňa 22. 09. 2008 vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam.

44. Čo sa týka zamietnutia žaloby voči žalovanému v 2. rade z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie, k tomu odvolací súd uvádza, že žalobkyňa v odvolaní voči tomuto záveru súdu prvej inštancie neuviedla žiadne dôvody. Keďže odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný (§ 380 ods. 1 CSP) a žalobkyňa napadla rozsudok súdu prvej inštancie v plnom rozsahu, záver súdu prvej inštancie nebolo z akých dôvodov preskúmať, čo malo za následok potvrdenie tohto výroku vo vzťahu k žalovanému v 2. rade v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP.

45. Vzhľadom k uvedeným záverom odvolacieho súdu považoval odvolací súd ďalšie odvolacie námietky žalobkyne za bezpredmetné, preto sa s nimi v rozhodnutí nevyporiadal, pretože nemohli spôsobiť zmenu na uvedenom závere odvolacieho súdu, pričom všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

46. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP, a keďže žalobkyňa mala vo vzťahu k žalovanému v 1. rade plný úspech, odvolací súd jej priznal voči žalovanému v 1. rade nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Vo vzťahu k žalovanému v 2. rade odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil, preto rozhodoval len o odvolacích trovách konania, a keďže žalovaný v 2. rade mal v odvolacom konaní úspech, odvolací súd priznal žalovanému v 2. rade voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).